

Ödeshögs kommun

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Domaren 1, Ny vårdcentral, i
Ödeshög

Antagen av:

Datum: 2022-06-22

Version: Samrådsversion

Diarienummer: SBN 2021/162

Dokumentansvarig: Erik Blomdahl, Planarkitekt

Innehåll

1	Undersökning av betydande miljöpåverkan	4
1.1	Planens syfte och huvuddrag.....	4
1.2	Sammanvägd bedömning	5
1.3	Förenligt med 3, 4 och 5 kapitlet miljöbalken	5
2	Checklista bedömning av behov av miljöbedömning, samt betydande miljöpåverkan	6
2.1	Beskrivning.....	6
2.2	Platsens egenskaper/ restriktioner och känslighet	7
2.2.1	Uppsatta Mål	7
2.2.2	Gällande regleringar och skyddsvärden	7
2.2.3	Sammanfattning	9
2.3	Miljöpåverkan – effekter/påverkan inom och utanför planområdet.....	10
2.3.1	Gestaltning	10
2.3.2	Mark	10
2.3.3	Luft och Klimat.....	10
2.3.4	Vegetation	11
2.3.5	Djurliv	12
2.3.6	Miljöpåverkan från omgivningen	12
2.3.7	Sammanfattning	12
2.4	Hälsoeffekter	12
2.4.1	Störningar	12
2.4.2	Risker / Säkerhet	13
2.4.3	Rekreation	13
2.4.4	Sammanfattning	14
2.5	Hushållning med mark, vatten och andra resurser	14
2.5.1	Mark och Vatten.....	14
2.5.2	Naturresurser	14
2.5.3	Energi.....	14
2.5.4	Sammanfattning	15

1 Undersökning av betydande miljöpåverkan

För att ta reda på om en detaljplan ska genomgå en strategisk miljöbedömning ska en undersökning om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan genomföras Miljöbalken (MB) 6 kap 11§. Bedömningen är den analys som görs för att avgöra om förslaget kan antas påverka miljön så mycket att en miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning behövs.

Om bedömningen är att genomförandet av en detaljplan inte medför betydande miljöpåverkan ska kommunen samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser eller andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet i enlighet med 6 kap. 6 § 2 MB. Om en strategisk miljöbedömning ska göras, ska kommunen samråda om omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning (avgränsningssamråd) i enlighet med 6 kap. 9 § MB.

1.1 Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att skapa möjligheten att uppföra en ny vårdcentral vid Klubbgatan och Per Brahevägen. Det centrala läget gör gestaltningen viktig och den nya byggnaden hoppas ge ett arkitektoniskt tillskott. En vårdcentral i centralt läge tillskapar rörelser av människor i omgivande kvarter, samtidigt som höga krav ställs på tillgänglighet och parkering. Detaljplanen syftar därför även till att hitta nya lösningar för parkering till centrumets besökare samt vårdcentralens besökare.

1.2 Sammanvägd bedömning

Effekterna av detaljplanens genomförande innebär mycket liten påverkan på miljön, främst då området sedan länge är ianspråktaget. I området finns nyligen renoverade ledningar för vatten, avlopp och dagvatten. I och med planförslaget skapas ett attraktivare centrum och en grå parkeringsyta byts ut mot en stadigvarande verksamhet. Detta förutsatt att en riskutredning arbetas fram för att utreda störningar kopplade till framtida ambulanshall samt att resultat för den arkeologiska utredningen kommer beskrivas vidare i granskningshandlingen.

Sammantaget bedöms påverkan för människors hälsa eller för miljön inte vara negativ. Planens genomförande har totalt sett en positiv påverkan på Ödeshög centrum.

1.3 Förenligt med 3, 4 och 5 kapitlet miljöbalken

De åtgärder planen medger bedöms vara förenliga med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt bestämmelserna i miljöbalkens 3, 4 och 5 kap.

3 kap. Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden

I 3 kapitlet anges att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål som är mest lämpade. Användning som medför en ur allmän synpunkt god hushållning ska ges företräde. Riksintresseområden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada miljön, försvåra tillkomst, utvinning eller utnyttjande av sådan anläggning.

4 kap. Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden

I 4 kapitlet anges vissa områden i Sverige där särskild stor hänsyn måste tas.

5 kap. Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning

5 kapitlet behandlar miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning. Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som används förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns idag normer för buller, luft och vattenkvalitet.

2 Checklista bedömning av behov av miljöbedömning, samt betydande miljöpåverkan

OBS! Bedömningarna är PRELIMINÄRA och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs planen.

2.1 Beskrivning

Detaljplan för:	Detaljplan för Domaren 1 med flera, Ny gata vårdcentral, i Ödeshög
Planens storlek och syfte:	Planområdet är ca 7 000 kvm stort. Syftet med detaljplanen är att skapa möjligheten att uppföra en ny vårdcentral vid Klubbgatan och Per Brahevägen, samt hitta nya lösningar för parkering till centrumets besökare samt vårdcentralens besökare.
Befintlig markanvändning:	Platsen används idag främst till parkering samt att det på platsen finns en förpackningsinsamlings station. Inom planområdet finns idag två större byggnader, mindre komplementbyggnader samt en transformatorstation.
Beskriv förslaget:	Förslaget till detaljplan är att planlägga området för vårdändamål samt möjliggöra för andra lämpliga komplement till vårdcentralen.
Handläggare:	Erik Blomdahl, Planarkitekt, Ödeshögs kommun
Medverkande tjänstepersoner:	
Medverkande konsult:	Karin Tibbelin, Planeringsarkitekt, Carlstedt Arkitekter AB

2.2 Platsens egenskaper/ restriktioner och känslighet

Bedöms planen medföra eller påverkas av: Ja Nej Kommentar

2.2.1 Uppsatta Mål

Strider planen mot:

Regionala/nationella Miljömål		x	Detaljplanen kommer bidra till Region Östergötlands mål att utveckla en tillgänglig och omsorgsfull hälso- och sjukvård i Ödeshög. Lokalisering av verksamheter genom förtätning men god tillgång till kollektivtrafik samt med hänsyn till platsens förutsättningar uppfyller de mål som beskrivs i den regionala planen. Genom att bidra till innovativa och flexibla livsmiljöer för framtidens förändringar hoppas detaljplanen uppfylla målen om omsorgsfull gestaltning samtidigt som god service uppnås. Att regionen vill lokalisera sig centralt i Ödeshög ger centrum en långsiktig aktör som bidrar positivt till sin omgivning.
Miljökvalitetsnormer		x	Ingen påverkan på miljökvalitetsnormer för buller, luft eller vatten
Översiktsplanens intentioner och målsättningar		x	I översiktsplanen beskrivs intentionerna om ett attraktivare centrum där en förädling och förtätning av centrum kan öka attraktiviteten genom att så många funktioner som möjligt samlas och koncentreras runt torget. Med fler människor som rör sig på och kring torget ökar tryggheten samtidigt som underlaget för servicen ökar. En vårdcentral i kvarteret Domaren skulle kunna ge positiva tillskott till centrum. Den regionala närvaron i kommunen har också lyfts i översiktsplanen som något att utveckla. Planförslaget anses därmed förenlig med gällande översiktsplan.

2.2.2 Gällande regleringar och skyddsvärden

Strider planen mot:

Gällande översiktsplaner, program		x	Se ovan.

Riksintressen (MB 3kap, se även kultur, friluftsliv, natur)		x	Inga riksintressen i planområdets direkta närhet. Närmaste ligger Klockaregårdsängen som är av betydelse för friluftsliv samt naturvård. Detaljplanen antas inte påverka detta område.

Naturintressen

Riksintressen för naturmiljö/naturvård (MB 3kap 6§)		x	
Naturreservat (MB kap 7)		x	
Naturminne		x	
Natura 2000-områden		x	
Biotopskyddsområde		x	
Strandskydd		x	
Nyckelbiotop (enl. skogvårdsstyrelsen)		x	
Vattenskyddsområde (vattentäkt)		x	
Rödlistade arter		x	
Annan värdefull natur (naturvårdsprogram, regionala värden)		x	

Kulturintressen

Riksintressen för kulturmiljö (MB 3kap 6§)		x	
Kulturresevat		x	
Fornminne		x	Enligt Fornsök ligger planområdet inom <i>möjlig fornlämning</i> . Området nämns i skrifter från 1300-talet, enligt kartor från 1700-talet utgör området bytomt. Utredning är under framtagande, för att studera arkeologin närmare. Utredningen hoppas vara klar efter sommaren (inför gransknings skedet).
Byggnadsminne		x	
Kulturminnesvård		x	
Annan värdefull kulturmiljö		x	Ödeshög centrum, Stora Torget, Storgatan samt kyrkan är i översiktsplanen utpekade som lokalt värdefulla områden. En av byggnaderna

			inom planområdet har utpekade värden (klass C) i byggnadsinventering från 1978, men anses inte vara av särskild betydelse för omkringliggande värden. Polishuset ges bestämmelser om varsamhet i detaljplanen.

Rekreation och friluftsliv

Riksintressen för friluftsliv (MB 3 kap 6§ och 4kap 2§ Vättern m. öar och strandomr.)		x	
Lekmiljöer		x	
Grönstruktur		x	Inom området finns begränsat med grönyta idag och endast ett fåtal buskar/träd. Förhoppning är ändå att den nya utformningen kommer innehålla nya inslag av grönt.
Social rörelsestruktur		x	Ett nytt gångstråk (smitväg) kommer att tillskapas genom kvarteret, vilket är positivt.

Verksamhet

Tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet		x	Detaljplanen möjliggör ingen miljöfarlig tillståndspliktig verksamhet.

2.2.3 Sammanfattning

Effekternas sannolikhet och omfattning	Mot bakgrund av ovanstående redovisade konsekvenser bedöms planens genomförande ha mycket liten påverkan på omgivningen. Fornlämningen kommer hanteras i antikvarisk utredning. Beställning är genomförd.

2.3 Miljöpåverkan – effekter/påverkan inom och utanför planområdet

Bedöms planen medföra eller påverkas av: Ja Nej Kommentar

2.3.1 Gestaltning

förändras/ påverkas

landskaps-/ stadsbilden		x	Stadsbilden Klubbgatan – Planen medför att gaturummet kommer förändras genom tillförandet av en byggnad som förlänger kvarteret. Den nya byggnaden uppskattas få positiv inverkan på gaturummet och att verksamheten tillför liv och rörelse i de centrala kvarteren.
In- och utblickar		x	
Historiska samband		x	De nya byggnaderna tillförs inom befintlig kvartersstruktur.

2.3.2 Mark

Föroreningar		x	Inga kända föroreningar finns inom eller i direkt anslutning av planområdet. Området finns inte utpekad som potentiellt förorenat i EBH-stödet och det är heller inte markerat i översiktsplanen. Det i sig behöver inte betyda att marken inte är förorenad, men sedan 1970-talet har platsen använts som parkeringsplats. På 1960-talet då tidigare detaljplan togs fram var platsen obebyggd. Eftersom det inte finns identifierade risker för markföroreningar har detta inte utretts i planarbetet.
Erosion / skred		x	

2.3.3 Luft och Klimat

Obehaglig lukt		x	
Luftkvalitet		x	I kommunens översiktsplan har frågan om luftkvalité behandlats enligt följande: Ödeshögs kommun är medlem i Östergötlands luftvårdsförbund. Där samverkar man med beräkning, mätning och kontroll av

			miljökvalitetsnormer för utomhusluft. För närvarande bedöms det inte finnas någon risk i Ödeshög att miljökvalitetsnormen för utomhusluft överskrids för något ämne.
Klimat, luftrörelser		x	
Ökat behov av transport, kommunikationer		x	Då området idag främst utgörs av parkering, görs uppskattningen att förändring endast förändras marginellt. En mindre ökning av större transporter av leveranser istället för persontrafik.

Vatten

Vattenkvalitet		x	Ledningar för kommunalt dagvatten finns utbyggda och separerade från avlopps nätet. Dagvatten från hårdgjorda ytor så som parkering och hustak, avleds till kommunens dagvattenledningar. Recipienten är Vättern och dagvattnet leds via reningsverk-Biodammar för sedimentering innan det når Vättern. Provtagning utförs för att följa upp att rekommendationerna i kommunens VA-plan följs.
Översvämning/skyfall		x	Planområdet ligger högt och någon större förändring i markens höjdläge för att hantera ytavrinningen bedöms inte vara aktuell då inga större flöden behöver hanteras. I samband med markarbeten bör åtgärder för att undvika att ytavrinning sker ner mot befintligt garage till Polishuset.
Vattentillgång		x	
Flödesriktningar		x	Det finns nyligen utbytta dagvattenledningar inom området.

2.3.4 Vegetation

Kan genomförande av planen medföra:

Införande av ny växtart		x	
Minskning av växtart/ -samhälle		x	Det finns begränsat med gröna ytor i dag. De gräsytor som finns kan komma att flyttas inom

			området. Viss vegetation kommer att försvinna i och med exploateringen men att ny vegetation med buskar och träd kommer att planteras inom området.

2.3.5 Djurliv

Kan genomförande av planen medföra:

Införande av ny djurart		x	
Påverka djurs förflyttningar, rörelse		x	
Minskning av djurart/ -samhälle		x	

2.3.6 Miljöpåverkan från omgivningen

Kan befintlig miljöstörande verksamhet ha negativ inverkan på planen?

Erforderliga skyddsavstånd (jmf rekommendationer/råd i tillämpliga delar av i "Bättre plats för arbete"		x	Ej aktuellt

2.3.7 Sammanfattning

Effekternas sannolikhet, frekvens och varaktighet.	Mot bakgrund av ovanstående redovisade konsekvenser bedöms planens genomförande ha mycket liten påverkan på omgivningen.		

2.4 Hälsoeffekter

Bedöms planen medföra eller påverkas av: Ja Nej Kommentar

2.4.1 Störningar

Uppstår störningar från omgivning eller ger planen upphov till störningar?

Buller / vibrationer över riktvärden		(x)	Verksamheten i sig avger inget buller. Besökande och transporter med motordrivna fordon avger buller, men uppskattar inte förändras utifrån dagsläget. Till granskningsskedet ska en riskutredning arbetas fram för att utreda störningar kopplade till framtida ambulanshall.

			Ödeshögsambulansen har cirka 1600 uppdrag/uttryckningar per år, av dessa är en tredjedel akuta uppdrag (cirka 530 prioritet 1) vilket påkallar fri väg med blåljus och sirener. Det är ungefär detsamma som två akuta uppdrag per dygn. Regionen gör bedömningen att antalen akuta uppdrag inte kommer öka i någon större utsträckning framöver.
Djurhållning/ allergi		x	
Ljus (bländande ljus)		(x)	Till granskningskedet ska en riskutredning arbetas fram för att utreda störningar kopplade till framtida ambulanshall. Transport till och från vårdcentral sker sällan med blåljus, men kan förekomma.
Skyddsavstånd till bostäder		x	

2.4.2 Risker / Säkerhet

Föroreningar/ utsläpp (mark, vatten, luft)		x	
Strålning (ex radon)		x	
Elektromagnetiska fält		x	
Explosionsrisk		x	
Transport Farligt gods		x	
Trafikmiljö		x	In och utfarter till fastigheten kommer förändras, men kommer ordnas på trafiksäkert sätt. In och utfart kommer ske från Per Brahesväg samt Tingshusgatan.

2.4.3 Rekreation

förändring av strövområden, vandringsleder, friluftsanläggningar?		x	

2.4.4 Sammanfattning

Effekternas sannolikhet, frekvens och varaktighet.	Mot bakgrund av ovanstående redovisade konsekvenser bedöms planens genomförande ha mycket liten påverkan på omgivningen. Till granskningskedet ska en riskutredning arbetas fram för att utreda störningar kopplade till framtida ambulanshall.

2.5 Hushållning med mark, vatten och andra resurser

Bedöms planen medföra eller påverkas av: Ja Nej Kommentar

2.5.1 Mark och Vatten

Utnyttjande av:

Mark, vatten (3 kap MB)		x	
Jord- och skogsbruk (3 kap 4§ MB)		x	
4.kap 2§ MB (exploatering kring Vättern)		x	

2.5.2 Naturresurser

Uttömning av icke förnyelsebar naturresurs (grus, olja, gas)		x	
tillgång till värdefulla resurser (MB 3kap 7§)		x	

2.5.3 Energi

Energimål		x	
System		x	

2.5.4 Sammanfattning

Effekternas sannolikhet, frekvens och varaktighet.	Mot bakgrund av ovanstående redovisade konsekvenser bedöms planens genomförande ha mycket liten påverkan på omgivningen. Området är redan ianspråktaget och utgör hårdgjord yta.